

VISUELLT STÖD

- i ett utforskande samtal med barn och unga

Barn har rätt att få uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör dem. På våra förskolor och skolor går barn och elever som har behov av stöd i samtalet för att göra sin röst hörd. Samtal kan vara känslomässigt utmanade för barn såväl utifrån barnets hela situation som ämnet. Barn kan behöva stöd för att ta in, bearbeta och förstå den information som ges via det flyktiga talade språket. Vissa har ett tal som är svårförståeligt, andra uttrycker sig sparsamt och fåordigt och för en del är svenska språket nytt. Ytterligare andra kan ha svårt att hålla en röd tråd i samtalet och associerar lätt i väg.

Fortsättningsvis benämner vi barn och elever enhetligt som barn för att göra texten mer läsvänlig.

VAD KAN VISUELLT STÖD I SAMTAL TILLFÖRA?

”För att barn och unga ska ha en verklig möjlighet att göra sig hörda krävs att det finns vuxna som kan och vill samtala med dem. Vuxna som är intresserade av att ta del av barnets perspektiv. Ett samtal mellan ett barn och en vuxen är en ojämlig situation och det är den vuxnes ansvar att göra det som krävs för att barnet verkligen ska få komma till tals” (Barnombudsmannen, 2004).

I samtal med barn kan visuellt stöd vara en nödvändighet för att det ska vara möjligt. Visuellt stöd kan förtydliga och förstärka kommunikationen och språket. Det kan också stötta utbytet av tankar och åsikter både för barnet och den vuxna. Det är först när barnet får en verklig chans att göra sin röst hörd och få förstå samtalets innehåll som delaktighet blir möjligt.

Visuellt stöd i ett samtal kan hjälpa till att

- förtydliga ord och innehåll
- förklara och förstå helheten
- reda ut och skapa samförstånd
- skapa ett gemensamt fokus
- hålla saker i minnet
- uttrycka sig

När vi vuxna använder oss av visuellt stöd tenderar vi också att sakta ner vårt samtalstempo vilket ofta är till hjälp för barnet. Det visuella stannar kvar längre än talet vilket skapar möjlighet till språklig bearbetning.

Ytterligare en fördel med det visuella stödet är att det går att spara och plocka fram på nytt vid ett annat tillfälle.

SAMTALSVERKTYG

Det finns olika sätt att visuellt stötta samtalet. Valet av samtalsverktyg beror på barnets förutsättningar och behov samt samtalets syfte. Tänk på att utgå från det barnet redan är bekant med. Det kan vara befintliga bilder, tecken, appar med mera som redan används i lärmiljön eller ett anpassat innehåll för redan befintliga kommunikationshjälpmedel.

Visuellt stöd kan ha många olika former, här kommer några exempel.

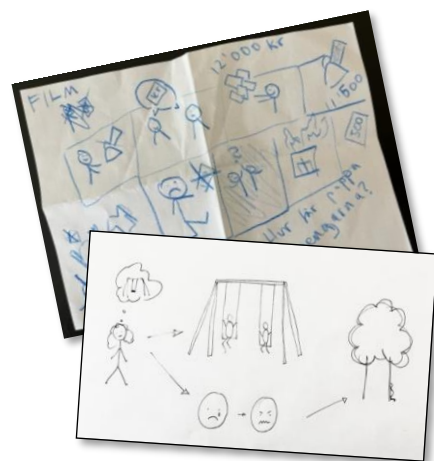
Ritprat

För att kunna använda ritprat som samtalsverktyg behövs endast papper och penna. Samtalet förs muntligt och nyckelorden i samtalet ritas ned på pappret av den vuxna. Med hjälp av ritprat kan även olika tankekartor och ”mindmaps” ritas upp.

Seriesamtal är ett ritprat som åskådliggörs med streckgubbar och enkla symboler. Beskriver vad människor säger och gör och förklarar vad de tänker och känner.

[Ett ritprat från verkligheten](#)

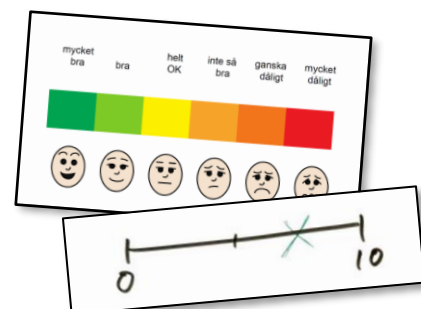
[När tålamodsburken rinner över – om att ritprata](#)

Skattningsskalor

Skattningsskalor hjälper barnet att gradera och nyansera sina känslor och åsikter. Olika skalor kan användas utifrån situation och barnets ålder.

[Kommunicera med skattningsskala](#)

Samtalsmatta

Samtalsmatta är en metod som ger barnet möjlighet att uttrycka åsikter och värdera aktiviteter, situationer eller annat.

Samtalsmattan fylls på under samtalets gång utifrån de bilder ni pratar om. Utifrån barnets behov och samtalsämnet kan mattan göras med olika antal graderingar.

Detta samtalsverktyg kan skapa en helhetssyn och ge en förståelse för vad ni behöver samtala vidare om. Antingen pratar ni mer om vad som går bra och varför det gör det eller så försöker ni få en gemensam förståelse för vad som blir svårt.

[Samtalsmatta – samtal om julen](#)

